

[Qaraba mnaqisinin hlli n rann potensiallar /Mhmmmd lizad](#)

Azərbaycan v Ermnistan, Qaraba konfliktindən yaxa qurtarmaq n atd mxtlif addmların yanında ran .slam Respublikasının potensiallarından da qafil olmamalıdır

AranNews- Konfliktlərin tarixi v idar olunması bərd aradrmalar gstrir ki, regional mnaqilrin hll olunması hmin regionun gcl v nfuzlu lklrinin potensiallarından istifadə etməkdən aslıdır. Bu imkanlardan mnasib istifadə etməklə mnaqilrin uzanmasına, sabitsizliyin davam etməsinə səbəb olur.

Qafqaz regionu bhranlı v qeyri-sabit mntqlərdən hesab olunur. Mntqd hər gün qardurmaların artması, razi v srdə ixtilaf bir trfdən, ekstremiz v terroru qrupların hərəkətlərinin artması digər trfdən bu mntqni diqqət mərkəzinə çevirməkdir. Bu zdən mntqd sabitlik yaratmaq, hər cür gərginliyin qarşısını almaq ox zəruridir.

Cənubi Qafqazda məstqilliklərinin ilk günlərindən Azərbaycan v Ermnistan lklrinin zldiyi Qaraba konfliktini regionun n məhm mnaqilərindən hesab olunur. Bu rüvət mxtlif vasitələr mnaqiyə daxil olmaqdır v onların arasında n məhm vasitə Minsk qrupu olmaqdır. Amma şü gədən qrup Qaraba mnaqisini hll ed bilməkdir. Minsk qrupunun mnaqinin hllində uursuzluğunun bir ox səbəbləri vardır. Bu bərd məqalimizdə şü amaq n macal olmağdan xlas kild demək olar ki, Azərbaycan-Ermnistan arasında gərginliyin olması v davam etməsi Minsk qrupu lklrinin zvlən bzi lklrin maraqlarını təmin edir v bu amil səbəb olmaqdır ki, şü gədən qrupa zvlər məsləhət dinc yolla hll etməklə niyyətində olmasınlar. Bundan lav, regionda iki məhm lklər olan ran v Türkiyə diqqət etməklə, onların mntq hadisələrində tsirli rolundan qfltd qalmaqla, bu lklrin Minsk qrupunda zvl olmaması qeyd olunan qrupun uursuzluğunun digər səbəblərindəndir.

ran .slam Respublikasının regionda məhm v tyinedici gclərdən biridir v dnyaya lklri, o cmlədən qrb lklri, hətta Amerika dflri, rann regionda bə vən ixtilaf v gərginliklərin hllində inkar edilməz rolunu etiraf ediblər.

Qaraba mnaqisini hll etməklə n ran .slam Respublikasının potensiallarından bzi bərdən istifadə ediblər.

Mnaqiyə trfləri ilə mnasiblərdə imtiyaza malik olmasın, Ermnistan v Azərbaycan lklrinin hər ikisi .1 trfindən məqbul olmasın.

Mnaqiyə trflərinin hər ikisi ilə qonuluqla v həmsərhədlik imtiyazına malik olmaqla; bəld ki, hər iki lknin .2 mxtlif aspektlərdən, xsusilə də razi cəhətdən ran .slam Respublikasından diqqəti kənara asıllı vardır.

.Azərbaycan v Ermnistan bir nəv rann idariliyinin bəldir .3 ran regionun səs gclərindən olaraq onun balansında tyinedici rolə malikdir. Bu məvzuda Suriya,raq, Ymn, Bhreyən lklrinin bhranlarındakı konstruktiv rolunu nəmun gstrməklə olar. ran, vasitəlik v mnaqilərin hllini gcn malikdir. Tacikistanda daxili ixtilafın hllini buna misal gstrməklə olar.

.slam məkdəqlə Konfrans, Qoulmamar lklri Forumunun v EKO kimi məhm təkilatların zvdri .4 Qafqaz regionunda siyasi, iqtisadi, təhlükəsizlik, hərbi, hətta mədni aspektlərdən gcl təsirə malik, n .5

.byk v n gcl lklər olan Rusiya ilə yaxın mnasiblərə malikdir .Aradrmalar gstrir ki, gləkdə ran .slam Respublikasının gcn artması v znn xsusilə geopolitik durumuna grr regionun siyasi, təhlükəsizlik, mədni v iqtisadi sahələrində tsirli, stn rol ifadə edəcək. Şü, Qafqazda fasiləsiz bir mntq olmaqla, rann ciddi diqqət etdiyi mntqlərdəndir. Ona grr d Azərbaycan v Ermnistan lklri Qaraba konfliktindən yaxa qurtarmaq n atd mxtlif addmların yanında ran .slam Respublikasının potensiallarından da qafil olmasınlar, mnaqinin hllini n onun hər cür imkanların nəzərdə saxlamadılar. Aydındır ki, bundan qeyri surətdə mnaqiyə trfləri .konfliktin uzanmasında, zvlərinin insani v maddi srmaylərinin hərdə getməsinin əhədi olacaqlar.